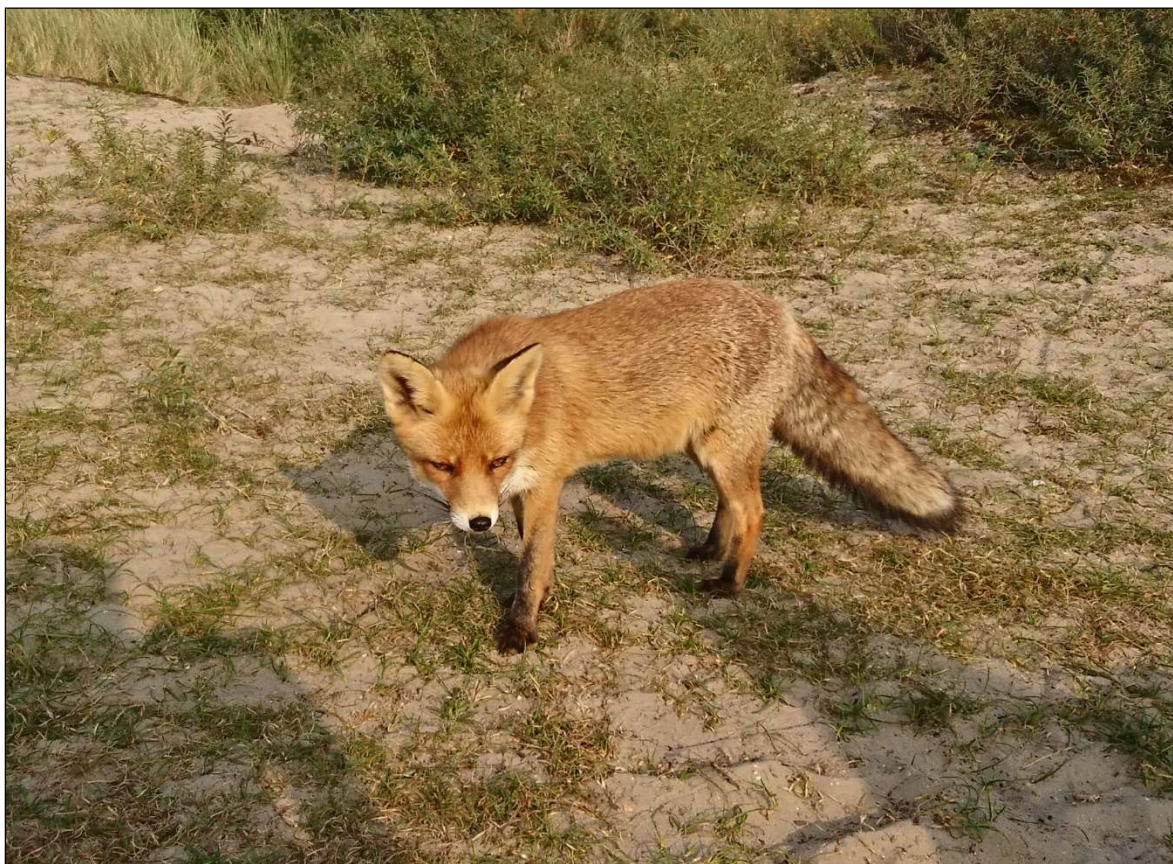

**Uitvoering vossenbeheer in
Wildbeheereenheid De Aarlanden
in de periode 2022-01 t/m 2022-06**

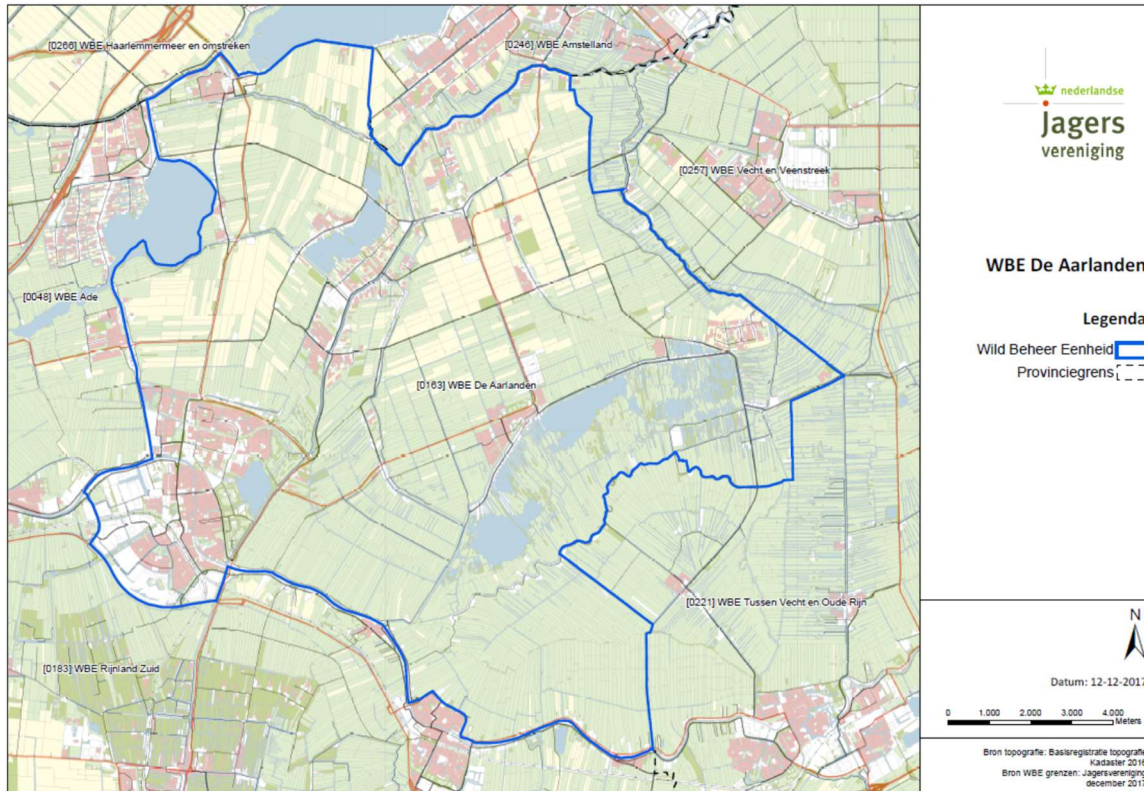

Auteur: JJ de Groot
Organisatie: Wildbeheereenheid De Aarlanden
Datum: 31-1-2022

UITVOERING VOSSENBEHEER IN.....	1
WILDBEHEERENHEID DE AARLANDEN	1
IN DE PERIODE 2022-01 T/M 2022-06 EN 2022-12.....	1
1. INLEIDING.....	3
2. MONITORING POPULATIE	3
3. BEHEER.....	4
3.1 LANDELIJKE VRIJSTELLING	4
3.2 ONTHEFFING NACHTELIJK BEHEER	4
3.3 MONITORING	6
3.4 ZORGPLICHT	6
3.5 RAPPORTAGE.....	6
4. SAMENWERKING.....	7
5. EVALUATIE	8
BIJLAGE1: MACHTIGING VAN DE JACHTHOUDER AAN DE WBE	9
BIJLAGE2: OPDRACHT VAN DE WBE AAN DE UITVOERDER	10
BIJLAGE3: EVALUATIE 2021	11

1. Inleiding

Wildbeheereenheid (WBE) De Aarlanden kent een werkgebied dat is gelegen aan de noord-oost kant van de provincie Zuid Holland. De grens van de WBE volgt de provinciegrens vanaf Leimuiden langs Uithoorn, Mijdrecht, Kamerik en Zegveld tot de Oude Rijn. De grens volgt de Oude Rijn naar Alphen aan de Rijn en via Alphen aan den Rijn via Woubrugge, de Braassemmermeer naar Leimuiden. In afbeelding 1 is de grens van het werkgebied van WBE De Aarlanden weergegeven.

Afbeelding 1: Werkgebied WBE De Aarlanden

In dit document wordt toegelicht hoe WBE De Aarlanden in 2021 effectief invulling geeft aan het faunabeheerplan vos Zuid-Holland 2017 - 2023.

Hoofdstuk 2 omschrijft de monitoring van de populatie van de vos in het werkgebied van de WBE. Hoofdstuk 3 omschrijft de uitvoering van het vossenbeheer conform het faunabeheerplan vos. Hoofdstuk 4 omschrijft de samenwerkingen tussen de WBE en andere partijen in haar werkgebied. Hoofdstuk 5 omschrijft de evaluatie van het vossenbeheer van het afgelopen jaar.

2. Monitoring populatie

De FBE gebruikt gegevens van het NEM (Meetnet Dagactieve Zoogdieren) om de populatieontwikkeling van de vos in Zuid-Holland te volgen. Deze inventarisaties geven een indicatie over de effectiviteit van het vossenbeheer. Dit onderdeel komt ook terug in de evaluatie ([zie hfd 5. Evaluatie](#)).

3. Beheer

De leden van de WBE geven invulling aan beheer van de vos. Elke jager mag in eigen jachtveld gebruik maken van de landelijke vrijstelling. Deze vrijstelling staat het gebruik van vangkooien en het geweer toe om vossen overdag te doden. De WBE coördineert het gebruik van de ontheffing om 's nachts vossen te doden m.b.v. het geweer, kunstlicht en overige hulpmiddelen. De werkwijzen worden hieronder nader toegelicht.

3.1 Landelijke vrijstelling

Vangkooien

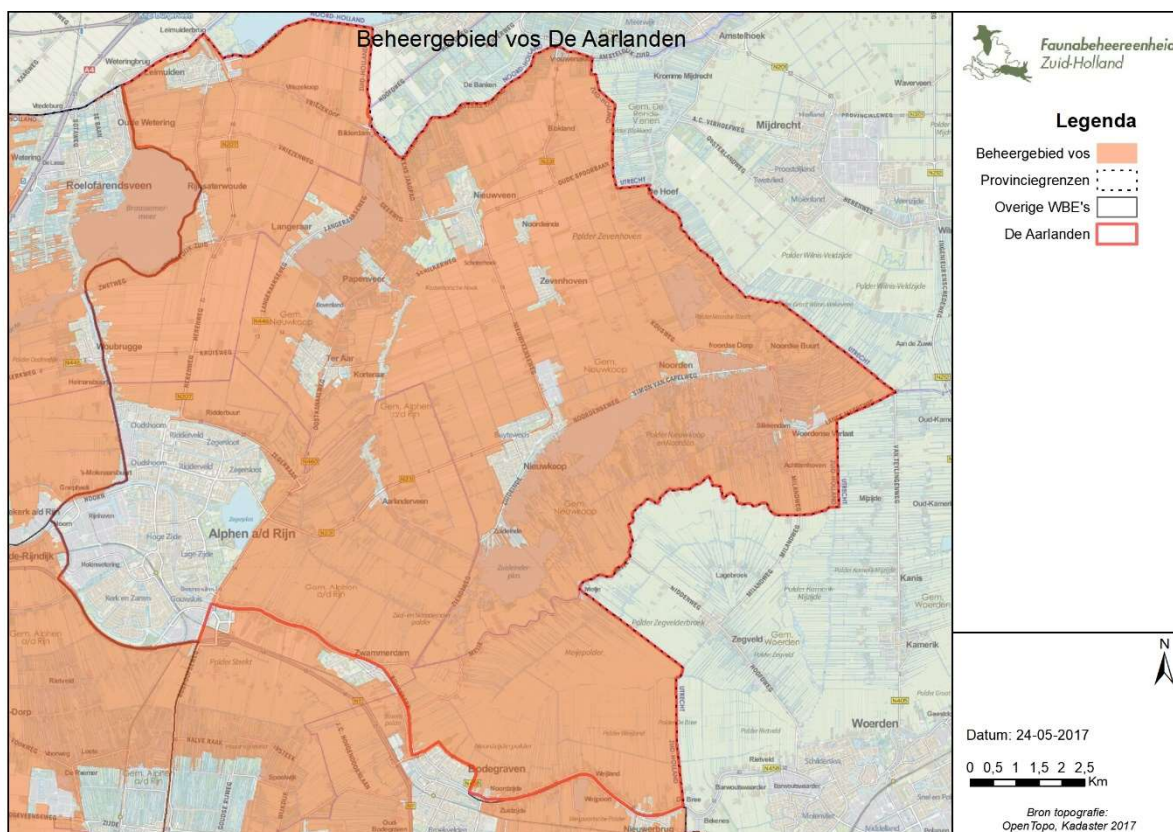
Vangkooien, en alle andere door mensen gemaakte vallen/bouwen, worden jaarrond gebruikt door jachthouders in hun jachtveld. De vangkooien worden, indien deze op scherp staan, dagelijks op vangsten gecontroleerd. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van vangstmelders die een bericht sturen naar de telefoon van een jachthouder, wanneer een vangkooi is dichtgevallen. De inzet van vangkooien is in het gebied van de WBE niet overal effectief. Het plaatsen van vangkooien is alleen effectief wanneer deze opgaan in het landschap. Wanneer dit niet het geval is, zullen met name de meer ervaren oudere vossen, deze vangkooien mijden. De WBE adviseert en ondersteunt jachthouders in en rondom weidevogelgebieden omtrent het gebruik van vangkooien.

Het geweer

Individuele jachthouders bestrijden overdag de vos met het geweer in hun jachtvelden. Mogelijke methoden zijn: terreinen uitdrijven, aanzitten in gebieden waar de vos foerageert of wisselt en/of bouwjacht m.b.v. aardhonden. De WBE adviseert het drijven en de bouwjacht in of nabij weidevogelgebieden te concentreren in de periode januari – maart. In deze periode worden territoria van gedode vossen niet direct ingevuld door zwervende exemplaren, doordat de territoria in deze periode min of meer vastliggen. Hierdoor is beheer in deze periode effectiever.

3.2 Ontheffing nachtelijk beheer

Het gebruik van de ontheffing van Faunabeheereenheid Zuid-Holland voor nachtelijk beheer van de vos voor WBE De Aarlanden wordt centraal gecoördineerd door Frank Metzelaar. Hij/zij wijst de uitvoerders van de ontheffing aan. Het gebied waarin gebruik gemaakt mag worden van de ontheffing, is weergegeven in afbeelding 2.

Afbeelding 2: Gebied waarbinnen gebruik mag worden gemaakt van de ontheffing

Jachthouders geven schriftelijke machtiging aan de WBE om de ontheffing te gebruiken in hun jachtvelden. Hiervoor is geen schriftelijke toestemming van de grondgebruiker nodig. Afstemming met de grondgebruiker is wel aan te raden omdat hij de toegang tot zijn gronden kan ontfen en omdat op grond van andere wetgeving betreden van gronden verboden kan zijn¹. De WBE stelt uitvoeringsteams aan die gemachtigd zijn om in aangewezen delen van de WBE mobiele acties uit te voeren. Er is naar gestreefd om per gebied ten minste één jachthouder in het team te hebben die bekend is met de lokale situatie. In bijlage 1 is een overzicht van de teams en de gebieden waar deze zullen optreden weergegeven.

Voorafgaand aan alle mobiele acties wordt de coördinator van de WBE geïnformeerd. Hierbij wordt kenbaar gemaakt welke uitvoerders het betreft en in welk gebied deze actief zullen zijn. De uitvoerder stelt het bevoegd gezag op de hoogte. Het aantal acties en het aantal gedode vossen worden door de uitvoerder aan de coördinator gemeld en in Dora geregistreerd. Deze registratie wordt gedaan is het jachtveld "Aarlanden vossen nachtvergunning". Ieder aangewezen lid van het uitvoeringsteam heeft autorisatie in DORA om deze registratie te doen.

Het gebruik van de ontheffing voor nachtelijk beheer van de vos is in het bijzonder gericht op bescherming van weidevogels. In de periode december tot en met maart zal de nadruk liggen op het

¹ Bijvoorbeeld: Artikel 360 van het Wetboek van strafrecht luidt: "Hij die zich, zonder daartoe gerechtigd te zijn, bevindt op enige grond die bezaaid, bepoet of beplant is, of die ter bezaaiing, bepoting of beplanting is gereedgemaakt, of gedurende de maanden mei tot en met oktober op enig wei- of hooiland, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie."

beheer van vossen die tijdens de ranstijd territoria hebben of foerageren in weidevogelgebieden. In deze periode is er minder sprake van migratie, waardoor lege territoria niet snel worden ingenomen door een volgende vos. Afhankelijk van de lokale situatie wordt er hierbij uitgegaan van circa een actie per week.

De contactgegevens van de coördinator zijn:

Naam	Frank Metzelaar
E-mail adres	vossenbeheer@wbe-aarlanden.nl

3.3 Monitoring

Gegevens via weidevogelwerkgroepen en agrariërs

De WBE onderhoudt contacten met de lokale weidevogelwerkgroepen om onderling kennis uit te wisselen. De weidevogelgroepen zijn veelal goed op de hoogte van nestpredatie en zien geregeld vossen in de vogelgebieden. Ook stellen deze werkgroepen predatieplannen op waar waardevolle informatie voor de WBE in staat. Naast de aanwezigheid van vossen en gegevens over nestpredatie kunnen vogelwerkgroepen (en agrariërs) de WBE voorzien in meldingen over overige schade (anders dan nest/vogelpredatie) veroorzaakt door vossen.

Valwild

Het bijhouden van het aantal aangereden vossen biedt een waardevol inzicht in de verspreiding en de totale sterfte van de vos. Dood gevonden vossen kunnen in Dora worden geregistreerd in de Valwild-module. Wanneer een WBE-lid een dode vos ziet geeft deze de waarneming door aan de vossen coördinator. Als dit niet om een dubbele melding gaat registreert de vossen coördinator de vos. Als hij deze niet zelf kan registreren geeft de vossen coördinator de waarneming door aan de valwild coördinator van de WBE. Belangrijk is dat deze waarnemingen dusdanig geregistreerd worden dat er geen dubbele registraties komen.

3.4 Zorgplicht

Bij alle vormen van beheer neemt de uitvoerende jachtakehouder de zorgplicht in acht. Bij het gebruik van een kogelgeweer dient er te allen tijde voldoende kogelvang aanwezig te zijn. Daarnaast wordt ervoor zorg gedragen dat een getrainde jachthond beschikbaar is om vossen die niet ter plaatse zijn gevallen op te sporen en binnen te brengen.

3.5 Rapportage

Jachthouders zijn verantwoordelijk voor de rapportage over hun acties. Vossen die gedood zijn op basis van de landelijke vrijstelling worden in het eigen jachtveld geregistreerd. Vossen die gedood zijn op basis van de ontheffing worden in het vossenbeheerveld van de WBE geregistreerd. Namens de WBE heeft de vossen coördinator de verantwoordelijkheid over de registraties in het vossenbeheerveld. Hij controleert en fiatteert per kwartaal.

De FBE gebruikt gegevens van Sovon en de agrarische collectieven voor de monitoring van de schadeontwikkeling bij weidevogels en overige bodembroeders.

De WBE verstrekt jaarlijks (aan het einde van het jaar) een overzicht aan de FBE van alle opgetreden schades (met uitzondering van de schade aan weidevogels) en van de ingezette preventieve maatregelen.

Voor toekomstige onderbouwing van de ontheffing is het van groot belang dat alle vossenregistraties volledig, gestandaardiseerd en correct in Dora komen te staan. Vossenregistraties worden per vos gedaan (dus niet meerdere vossen tegelijk registreren).

Per registratie worden de volgende punten aangegeven:

- *Jachtveld – vrijstelling op eigen veld, ontheffing op WBE vossenveld.*
- *Locatie – de pijl verslepen naar de locatie waar de vos zich bevond toen het geschoten werd (dus niet waarvandaan de jager schoot).*
- *Ontheffing/vrijstelling – kies hier het juiste besluit waarop de vos gedood is.*
- *Nachtzichtapparatuur en/of vangkooi – kies hier het hulpmiddel dat gebruikt is. Als niets gebruikt is ook niets aanvinken. Let op: bij ontheffing hoeft niet altijd nachtzichtapparatuur gebruikt te worden, dit kan ook met normale kijker in de schemering geschoten zijn. Op vrijstelling is het gebruik van nachtzichtapparatuur niet toegestaan.*

Als deze gegevens niet naar waarheid worden ingevuld kan de FBE in de toekomst geen betrouwbare onderbouwing van een nieuwe ontheffingsaanvraag garanderen.

4. Samenwerking

Om invulling te kunnen geven aan het faunabeheerplan is samenwerking tussen jachthouders en jachtaktehouders noodzakelijk. Daarnaast is het noodzakelijk dat terrein beherende organisaties en grondgebruikers zich bewust zijn van het bestaan van het faunabeheerplan. Wanneer deze partijen zich niet willen of kunnen conformeren aan het faunabeheerplan, is het beheer minder effectief.

De WBE onderhoudt actief contact met natuurorganisaties De Hollandse Venen en Rijn-Gouwe-Wiericke en aangrenzende WBE Vecht en Veenstreek, Reeuwijk en Omstreken en WBE Ade. Daarnaast gaat zij het gesprek aan met gemeenten, terreinbeheerders en grondgebruikers om te zoeken naar lokale oplossingen die bijdragen aan het uitvoeren van provinciaal beleid en het faunabeheerplan.

5. Evaluatie

Jaarlijks wordt het vossenbeheer geëvalueerd. Deze evaluatie omschrijft het beheer van het afgelopen jaar. Op basis van de evaluatie wordt het beheer eventueel aangepast. Als uit de evaluatie blijkt dat het beheer goed genoeg werkt wordt het beheer ongewijzigd voortgezet.

In de evaluatie worden tenminste de volgende punten besproken:

Het uitgevoerde beheer

- Vrijstelling en ontheffing
- Locaties en Aantallen (zowel acties als gedode vossen)
- Samenstelling teams en bevindingen over de samenstelling
- Uitdagingen/problemen uit het afgelopen jaar
- Positieve ervaringen uit het afgelopen jaar

Monitoring

- Vosseninventarisaties in de jachtvelden
- Schade, zowel aan weidevogels als alle overige schade

Samenwerkingen met grondgebruikers, weidevogelverenigingen, etc.

- Met welke belanghebbende is samengewerkt en hoe verliep deze samenwerking
- Zijn er nog andere groepen welke betrokken kunnen worden in het vossenbeheer?

Conclusie

- Effect op weidevogels
- Effect op aantal vossen
- Sterke punten
- Verbeterpunten/aanbevelingen

Aanpassingen voor het komende beheerjaar

- Gebaseerd op de conclusie worden eventuele aanpassingen in het beheer en dit uitvoeringsplan doorgevoerd. Deze aanpassingen worden hier kort besproken en in eerdere hoofdstukken aangepast.

De evaluatie over 2021 is bijgevoegd in Bijlage 3.

Bijlage1: Machtiging van de jachthouder aan de WBE

Hieronder een tekst voor een machtiging van de jachthouder naar de WBE vossencoördinator.

De jachthouder geeft aan wie het vossenbeheer kan en mag uitvoeren.

Dat is (maar is niet verplicht) de jachthouder zelf met zijn mede-combinanten.

Een andere mogelijkheid is om de WBE zelf de uitvoerders aan te wijzen uit de jachtaktehouders die zich daarvoor aangemeld hebben. In dat geval is er overleg met de jachthouder over de bijzonderheden van het veld en de omgeving. Veiligheid staat als absolute eerste prioriteit.

E-MAIL: vossenbeheer@wbe-aarlanden.nl

De verklaring.

Hierbij machtig ik, jachthouder *..<<..uw naam..>>.....*, WBE De Aarlanden het nachtelijk vossenbeheer uit te voeren in mijn jachtveld.

Mijn jachtveld is correct weergegeven in DORA, en de WBE secretaris is hiermee gemachtigd (indien nodig) het vossen-team een kopie van de tekening te overhandigen.

Ik verzoek de WBE de volgende personen aan te wijzen als het vossenteam voor mijn veld.

1. WBE Vossen-coördinator F Metzelaar
2. uzelf?
- 3.....
- 4....

of

Ik verzoek de WBE vossen-coördinator F Metzelaar een vossenteam aan te wijzen en aan te sturen.

De uitvoerders worden door mij geïnformeerd over alle relevante bijzonderheden van mijn veld om goed en veilig uitvoering te kunnen geven aan het nachtelijk vossenbeheer.

Aanvullende informatie over het veld en de grondgebruikers en eventuele andere aanwijzingen voor het team van uitvoerders.

.....

.

Bijlage2: Opdracht van de WBE aan de uitvoerder

Op basis van het verzoek van de jachthouder wijst de WBE de uitvoerders aan.

Dat kan zijn op verzoek van de jachthouder. Of bij aanmelding als vrijwilliger voor deze activiteit bij de vossen-coördinator.

De uitvoerder krijgt samen met deze opdracht de veldgegevens van het gebied waar hij deze toestemming voor heeft gekregen. En ook de gegevens van de jachthouder.

Met het versturen van deze verklaring komt (eventueel kort daarna) de DORA 202/2021 Ontheffing Vos beschikbaar. Deze op naam gestelde ontheffing is de basis om nachtelijk beheer uit te voeren. De WBE verklaring beperkt het gebied deze ontheffing gebruikt kan worden. De machtiging van de jachthouder is de basis voor deze beperking.

Verklaring van de WBE

WBE De Aarlanden heeft een machtiging ontvangen voor de uitvoering van nachtelijk vossenbeheer.

Middels dit bericht ontvangt u een machtiging om, met in achtneming van alle daartoe gestelde regels en voorschriften, het nachtelijk vossenbeheer uit te voeren in het hieronder genoemde jachtveld.

Voordat u tot uitvoering overgaat gaat u met de jachthouder in overleg om de benodigde veldkennins te verzamelen.

Veiligheid staat voorop

Periode: xxxxxxxx 2022 t/m 30 juni 2022

Uitvoerder:

Jachthouder:

Eerste informatie over het jachtveld:

Optioneel: DORA tekening van het jachtveld waarvoor deze machtiging verleend is.

Bijlage3: Evaluatie 2021

Omdat de vergunning vervallen is, is geen nachtelijk beheer uitgevoerd. Wel zijn de leden van de WBE doorgedaan met observeren en inventariseren.

Uit de nachtelijke observaties in het voorjaar is gebleken dat het seizoen mede door de mogelijkheid tot nachtelijke bejaging met nachtzicht/warmtebeeld zeer 2020 effectief geweest is.

Het aantal waargenomen/gemelde vossen tijdens de broedperiode was beperkt. De Weidevogel collectieven meldden ook nauwelijks of geen predatie van nesten door vossen en meldden een toename van het aantal uitgekomen/uitgevlogen weidevogelnesten.

Deze situatie veranderde helaas in de nazomer.

Meerdere vossen werden gesignaleerd, gespeurd en gemeld. Een enkele vos werd overdag op basis van de landelijke vrijstelling geschoten of gevangen.

In zomerperiode is geconstateerd dat er meerdere nesten jonge vossen tot zijn uitgelopen. Omdat de gewassen in de zomerperiode (en een gedeelte van de herfstperiode) veel dekking en beschutting bieden is effectiviteit van overdag bejaging in deze periode beperkt gebleken. Diverse inventarisatie ronden met nachtzicht/warmtebeeld in de maanden oktober- januari hebben uitgewezen dat de populatie vossen weer flink is toegenomen. Het aantal vossen in de maand december 2021 wordt binnen het werkgebied van onze WBE momenteel geschat op 30 (uitgezonderd terreinen van natuurmonumenten). Deze schatting is gebaseerd op meerdere frequente waarnemingen op uiteenlopende plaatsen van vossen-prints, nachtelijke waarnemingen met nachtzichtapparatuur, meldingen van leden WBE, boeren & omwonenden, meldingen van lokale muskusrattenvangers en de aanwezigheid uitwerpselen/predatieresten op diverse boerenbedrijven.

Hieronder een overzicht van de (in DORA gerapporteerde) locaties van het vossenafschot van de periode 2016 tot heden. (blauw = landelijke vrijstelling, groen is nacht-ontheffing) Opvallend in de verdeling is het N2000 gebied, de Nieuwkoopse Plassen. Uitstroom uit dit gebied aan de Bodegraven-Noord kant en aan de kant van Noordse Dorp.

